

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Ghenadie Nicolaev,

Judecători – Petru Moraru și Nadejda Toma,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocatul Mariana Criclivaia în numele inculpatului Botnaru Radu și de inculpații Botnaru Radu, Mistreanu Mihail, Luncașu Cătălin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2014, în cauza penală în privința lui

Mistreanu Mihail Vasile, născut la 14 martie 1992, originar din mun. Chișinău și domiciliat în r-nul Nisporeni, s. Cîrnești, cetățean al R. Moldova;

Luncașu Cătălin Sergiu, născut la 12 mai 1993, originar și domiciliat în r-nul Nisporeni, s. Zberoaia, cetățean al R. Moldova;

și

Botnaru Radu Alexandru, născut la 25 august 1980, originar din or. Orhei și domiciliat în r-nul Dubăsari, s. Ustia, cetățean al R. Moldova;

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond: 30.05.2013 - 19.12.2013;

Instanța de apel: 03.03.- 17.06.2014;

Instanța de recurs: 11.08.- 01.10.2014;

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 19 decembrie 2013, au fost condamnați:

- Mistreanu Mihail, în baza art. 186 alin. (2) lit. lit. b), c), d) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis;

- Luncașu Cătălin, în baza art. 186 alin. (2) lit. lit. b), c), d) Cod penal, la 2 ani închisoare, iar în baza art. 85 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial de sentințe, la pedeapsa aplicată prin noua sentință, i-a fost adăugat parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Militare din 10 octombrie 2012, stabilindu-i-se pedeapsa definitivă de 3 ani și 1 lună închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

- Botnaru Radu, în baza art. 186 alin. (2) lit. lit. b), d) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

1.1. Prin aceeași sentință a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Niță Vasile în baza art. 186 alin. (2) lit. lit. b), d) Cod penal, în legătură cu împăcarea părților, însă hotărârile în privința lui nu se contestă.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat în fapt că, Mistreanu Mihail împreună cu Niță Vasile și cu o altă persoană în privința căreia cauza penală a fost disjungată, în intervalul de timp de la 01.04.2013, ora 23:45 pînă la 02.04.2013, ora 07:10, aflîndu-se în curtea blocului locativ nr. 30, de pe str. M. Sadoveanu, mun. Chișinău, pe ascuns au sustras de la automobilul de model “Opel Zamfira”, cu n/î AN-BA 580, ce aparține cet. Butucel Vadim, parcat în curtea aceluiași bloc, patru discuri

din titan cu anvelope, de mărimea R-17, astfel, cauzându-i cet. Butucel Vadim un prejudiciu material considerabil în sumă totală 7200 lei.

Tot Mistreanu Mihail împreună cu Botnaru Radu, Luncașu Cătălin și alte două persoane în privința cărora cauza penală a fost disjungată, în perioada de timp dintre 02.04.2013, ora 20:00 și 03.04.2013, ora 08:00, avînd scopul sustragerii bunurilor altei persoane, profitînd de momentul că nu sunt observați de nimeni, pe ascuns, au sustras de la automobilul de model "Citroen Saxo", cu n/î CPK 318, care era parcat în partea laterală al blocului locativ nr. 26/1, din str. M. Sadoveanu, mun. Chișinău, patru anvelope de cauciuc, mărimea 165x65x14, model „Kumho”, la preț de 750 lei fiecare și patru discuri din aliaj ușor, cu insigna „Citroen”, la preț de 750 lei fiecare, astfel, cauzându-i cet. Rotaraș Andrei un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 6000 lei.

Tot Mistreanu Mihail în perioada de timp de la 16.03.2013, ora 18:00 pînă la 17.03.2013, ora 08:00, a deteriorat geamul automobilului de model Vaz 21013 cu n/î HN AI 583, care era parcat pe bd. Mircea cel Bătrîn 23, mun. Chișinău, de unde a sustras pe ascuns, un gealău electric la prețul de 600 lei și 9 bănci cu spumă pentru fixare la prețul de 50 lei fiecare, ulterior cu bunurile sustrate s-a ascuns de la locul faptei, astfel, cauzându-i cet. Bularga Vitalie un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 1050 lei.

Tot Mistreanu Mihail în perioada de timp de la 19.03.2013, ora 23:00, pînă la 20.03.2013, ora 21:30, prin deteriorarea trapei, a pătruns în automobilul de model „Nissan Primera” cu n/î C IK 927, ce aparține cet. Munteanu Ion, parcat în fața blocului locativ nr. 17, de pe bd. Mircea cel Bătrîn, mun. Chișinău, de unde pe ascuns a sustras următoarele bunuri: un auto-casetofon de model „Pionier DEH 2200 OB”, la prețul de 1600 lei, un parfum bărbătesc la prețul de 1600 lei, un parfum de dame la prețul de 1000 lei, o pereche de ochelari „Lacote” la prețul de 500 lei, un portmoneu din piele la prețul de 200 lei, produse cosmetice la prețul de 300 lei, pașaportul și raportul tehnic al automobilului menționat, permisul de conducere pe numele solicitantului, astfel, cauzînd părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 5.200 lei.

Tot el, Mistreanu Mihail în noaptea de 02.04.2013 spre 03.04.2013, ora nu a fost posibil de stabilit cu certitudine de către organul de urmărire penală, împreună și după o înțelegere prealabilă cu Botnaru Radu, Luncașu Cătălin și alte două persoane în privința cărora cauza penală a fost disjungată, au răpit mijlocul de transport cu scop de însușire, prin deteriorarea geamului de la ușa de intrare a șoferului, au pătruns în automobilul de model „Vaz 2106” la prețul de 7500 lei a.f. 1983, cu n/î C BJ 283, care era parcat fără supraveghere în spatele casei din str. Ig. Vieru 16/2, mun. Chișinău și prin conexiunea firelor de la dispozitivul de pornire, au pornit motorul automobilului și s-au deplasat pînă la str. M. Manole, mun. Chișinău, unde automobilul s-a defectat. Ulterior, au sustras din automobil o trusă medicală, în care se afla o pereche de foarfece cu mînerul rupt, pastile și alte medicamente necesare, 25 pachete de semințe de floarea soarelui „DOZA”, la prețul de 2 lei fiecare, în sumă de 50 lei și 4 pachete de crupă „Moș Zaharia”, la prețul de 10 lei fiecare, în sumă de 40 lei, astfel, cauzându-i părții vătămate Ciubotaru Denis, o daună în proporții considerabile, în sumă de 7590 lei.

3. Avocatul Angela Corjan în numele inculpatului și inculpatul Luncașu Cătălin, au contestat sentința cu apel, solicitînd casarea acesteia în latura stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru

prima instanță prin care lui Luncașu C. recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, în temeiul art. 90 Cod penal, să-i fie suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an, executarea pedepsei cu închisoarea stabilită prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 19 decembrie 2013, deoarece pedeapsa definitivă este una prea aspră în raport cu circumstanțele atenuante și cumulul de probe prezentate și anume: recuperarea parțială a prejudiciului cauzat, căința sinceră, este unicul întreținător al familiei, are la întreținere un copil minor.

3.1. Avocatul Mariana Criclivaia în numele inculpatului Botnaru Radu, la fel a contestat cu apel sentința în latura stabilirii pedepsei, solicitând casarea acesteia rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Botnaru R. recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, în temeiul art. 90 Cod penal, să-i fie suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an, executarea pedepsei cu închisoarea stabilită prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 19 decembrie 2013, deoarece la individualizarea pedepsei, instanța de fond nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii imputate, lipsa antecedentelor penale, recuperarea parțială a prejudiciului cauzat, căința sinceră, recunoașterea vinovăției, inculpatul are la întreținere un copil minor.

3.2. Inculpatul Mistreanu Mihail, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia în latura stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui, în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 90 Cod penal, deoarece vina a recunoscut-o integral, se căiește sincer de cele săvârșite, anterior nu a fost condamnat, are la întreținere sora și fratele minori, este orfan.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2014, au fost respinse, ca nefondate, apelurile avocatului Mariana Criclivaia în numele inculpatului Botnaru Radu, avocatului Angela Corjan în numele inculpatului Luncașu Cătălin și ale inculpaților Mistreanu Mihail și Luncașu Cătălin, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a reținut că, instanța de fond în baza probelor administrate în cauză și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă în sensul art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpaților Mistreanu Mihail, Luncașu Cătălin în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, și a inculpatului Botnaru Radu în baza art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, or, vinovăția acestora nici nu a fost contestată.

4.2. La individualizarea pedepsei, instanța de apel a concluzionat că prima instanță la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, corect a aplicat prevederile art. 7, 75 Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, de prevederile art. 16 alin. (3) Cod penal potrivit cărora infracțiunea săvârșită de inculpați, se atribuie la categoria celor mai puțin grave, mai mult, instanța de fond corect a reținut în calitate de circumstanțe atenuante recunoașterea vinovăției și căința sinceră.

De asemenea, ca circumstanță agravantă pentru Luncașu C., instanța de apel i-a atribuit săvârșirea unor infracțiuni de către o persoană, care anterior a săvârșit infracțiuni în termenul de probă, deoarece dînsul fiind condamnat prin sentința Judecătoriei Militare din 10 octombrie 2012 în baza art. 371 alin. (2) Cod penal, la 3 ani închisoare cu suspendarea condiționată pe un termen de probă de 2 ani, la 03 aprilie 2013 a comis o nouă infracțiune, mai puțin gravă în termenul de probă, pedeapsa fiindu-i corect aplicată, cu aplicarea prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel, a mai ținut cont și de faptul că inculpatul Mistreanu M. este fără antecedente penale, însă anterior la 29 septembrie 2012 a săvârșit infracțiuni similare, iar cauza penală a fost încetată de către Judecătoria Nisporeni în baza art. 109, 192/1 Cod penal.

Referitor la inculpatul Botnaru R., instanța de apel a ținut cont și de faptul că inculpatul anterior a fost condamnat prin decizia Curții de Apel a R. Moldova din 28 iunie 2006, în baza art. 186 alin. (1) Cod penal, la 8 luni și 22 zile închisoare; prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, în baza art. 186 alin. (2) Cod penal, la 210 ore muncă neremunerată în folosul comunității, ceea ce denotă faptul că pedeapsa non-privativă de libertate stabilită anterior inculpatului Botnaru R. nu și-a atins scopul, iar instanța de fond corect a conchis de a le aplica ultimilor pedepse cu executarea reală a închisorii.

În final, instanța de apel a menționat că, fiecare din inculpați nu sunt la prima abatere, fiecare din ei anterior s-au aflat în conflict cu Legea, comițînd infracțiuni similare, cele indicate mai sus, denotă faptul că dîșii nu au tras concluziile respective, nu s-au corectat și reeducat, sfidînd astfel prevederile legale și în așa împrejurări instanța de apel a reținut că condamnările anterioare ale inculpaților și pedepsele aplicate nu și-au atins scopul de corectare și reeducare a lor, or, îndreptarea și reeducarea lor este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse reale privative de libertate.

5. Inculpatul Mistreanu Mihail, fără a invoca vreun temei din cele 16 prevăzute la alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitînd casarea acesteia în latura stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blîndă, invocînd motive similare celor din cererea de apel.

5.1. Inculpatul Botnaru Radu, invocînd ca temei pct. 6 alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitînd casarea acesteia în latura stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care să-i fie aplicată o pedeapsa în temeiul art. 90 Cod penal, invocînd motive similare celor din cererea de apel.

5.2. Avocatul Mariana Criclivaia în numele inculpatului Botnaru Radu, la 29 iulie 2014, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitînd casarea acesteia în latura stabilirii pedepsei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel în alt complet de judecată, deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, care în viziunea recurentului dovedesc cu certitudine individualizarea incorectă de către instanțele ierarhic inferioare a pedepsei, fiind contrară prevederilor art. 75 Cod penal

5.3. Inculpatul Luncașu Cătălin, la 04 septembrie 2014, fără a invoca vreun motiv din cele 16 prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitînd casarea acesteia în latura stabilirii

pedepsei, cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată, invocând motive similare celor din cererea de apel.

6. Verificînd argumentele invocate de avocatul Mariana Criclivaia în numele inculpatului Botnaru Radu și de inculpații Mistreanu Mihai, Botnaru Radu și Luncașu Cătălin, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursurilor ordinare, reieșind din următoarele considerente.

Referitor la recursurile ordinare declarate de inculpații Botnaru Radu și Mistreanu Mihail.

6.1. Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Însă, acest temei pentru declararea recursului ordinar nu și-a găsit confirmare la examinarea recursurilor înaintate, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurenți.

Colegiul penal reține că, criticele formulate de recurenți, enunțate la pct. 5 al prezentei decizii, prin care se susține că instanța de apel la stabilirea pedepsei inculpaților a ignorat prevederile art. 61, 75 Cod penal sunt neîntemeiate, deoarece instanța de apel la acest capitol a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct. 4.2. și decizia instanței de apel în totul corespunde prevederilor art. 414, 417 Cod de procedură penală, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, și a cărei reluare nu se mai impune.

Instanța de recurs, respinge argumentele recurenților, precum că la individualizarea pedepsei inculpaților, instanța de apel neîntemeiat i-a stabilit o pedeapsă prea aspră – închisoare, că pedeapsa nu este echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, or, în acest aspect, instanța de apel just a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, luînd în considerație gradul pericolului social al infracțiunii comise, că infracțiunea imputată inculpaților este mai puțin gravă (art. 16 alin. (3) Cod penal), de personalitatea celor vinovați, de circumstanțele atenuante ale cauzei, astfel fiind respectate în integritate dispozițiile art. 7, 61, 75 Cod penal.

În atare circumstanțe, raportînd situația reținută în cauză, la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, rezultă că lipsesc temeiuri de drept de casare a hotărîrii adoptate în cauza inculpaților **Mistreanu M. și Botnaru R.** și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursurilor ordinare declarat de aceștia, ca fiind vădit neîntemeiate.

Referitor la recursurile ordinare declarate de avocatul Mariana Criclivaia în numele inculpatului Botnaru Radu și de inculpatul Luncașu Cătălin.

6.2. Potrivit art.432 Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate împotriva hotărîrii instanței de apel, decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursurilor înaintate în cazul în care se constată că, recursurile sunt declarate peste termen.

Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului el urmează a fi respins ca tardiv, cu excepția cînd întîrzierea a fost determinată de motive întemeiate.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit dispozițiilor art. 230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Lecturînd materialele cauzei, Colegiul penal constată că, conform procesului-verbal din 17.06.2014 (*f. d. 196-200*), a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel în prezența avocatului M. Criclivaia și a inculpatului C. Luncașu, cu anunțarea lor despre pronunțarea și primirea deciziei integrale la 26.06.2014.

La 26.06.2014, avocatul M. Criclivaia în interesele inculpatului R. Botnaru și inculpatul C. Luncașu au primit contra semnătură, copia deciziei redactate a instanței de apel (*f. d. 211, recipisă*).

Așadar în speță, termenul de declarare a recursului conform art. 422 Cod de procedură penală, a început să decurgă **din 26.06.2014** de la pronunțarea deciziei integrale, ultima zi pentru declararea recursului fiind **28.07.2014**, iar recursurile ordinare declarate de avocatul M. Criclivaia în numele inculpatului R. Botnaru și respectiv cel al inculpatului C. Luncașu au fost declarate **la 29.07.2014 și respectiv la 04.09.2014**, prin urmare, au fost declarat peste termenul de 30 de zile stabilit de lege.

Avînd în vedere că, în situația cînd instanța de recurs respinge recursul ca fiind tardiv, nu se expune asupra circumstanțelor de drept ale cauzei și legalității hotărîrii adoptate, din acest punct de vedere, nu există temeii de a se expune asupra legalității deciziei instanței de apel referitor la individualizarea pedepsei în privința lui Botnaru R. și Luncașu C..

Astfel, raportînd situația reținută în cauză, la prevederile art. 432 alin.(2) Cod de procedură penală, rezultă că lipsesc temeii de drept de casare a hotărîrii adoptate în cauza inculpaților Botnaru R. și Luncașu C. și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursurilor ordinare declarate de avocatul Marina Criclivaia în numele inculpatului Botnaru Radu și de inculpatul Luncașu Cătălin, ca fiind declarate peste termen.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Mariana Criclivaia în numele inculpatului Botnaru Radu și de inculpații Botnaru Radu, Mistreanu Mihail, Luncașu Cătălin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2014, în cauza penală în privința lui **Mistreanu Mihail Vasile, Luncașu Cătălin Sergiu și Botnaru Radu Alexandru**, al inculpaților Botnaru Radu, Mistreanu Mihail, - ca fiind vădit neîntemeiate și al avocatului Mariana Criclivaia în numele inculpatului Botnaru Radu cu cel al inculpatului Luncașu Cătălin, - ca declarate peste termen.

Decizia este irevocabilă, publicată la 05 noiembrie 2014.

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecători

Petru Moraru

Nadejda Toma